

Особено мнение
на съдиите Цанка Цанкова и Стефка Стоева
по конституционно дело № 13 от 2011 г.

Не споделяме решението на мнозинството от съдиите в частта, с която Конституционният съд обявява за противоконституционни ал. 4 и ал. 5 на чл. 61с от Закона за местните данъци и такси. Не сме съгласни с разбирането, че в правната регламентация на туристическия данък са използвани елементи, присъщи както на имуществените, така и на доходните данъци в противоречие с чл. 60, ал. 1 от Конституцията, съгласно който понятията доходи и имущество изискват разграничаване между доходните и имуществените данъци и недопускане на елементи, присъщи на едната категория данъци, в другата. Основният закон в чл. 60, ал. 1 не прави подобно разграничаване на данъците и то не произтича от този конституционен текст. Изискването на Конституцията е всички данъци (подходни, имуществени, преки, косвени, прогресивни и пр.) да се установяват със закон при съобразяване на доходите и имуществата на гражданите без да ги противопоставя. Конституцията не съдържа изисквания, нито забрана да се установява минимално дължим размер на данъците. В конкретния случай размерът на туристическия данък е определен със закон в съответствие с чл. 84, т. 3 от Конституцията и е съобразен с икономическите възможности на данъчно задължените лица, поради което оспорените разпоредби на чл. 61, ал. 4 и 5 ЗМДТ не противоречат на Конституцията, както е прието в решението. Установяването на данъците и определянето на техния размер е от изключителната компетентност на Народното събрание (чл. 84, т. 3 от Конституцията). Поради това при съобразяване с конституционните принципи законодателят е свободен в преценката си да въведе туристически данък на мястото на туристическата такса и да установи критериите за определяне на този данък. Последният, за разлика от отменената туристическа такса, не зависи от действителното ползване за средството за подслон и мястото за настаняване по смисъла на Закона за туризма. Определянето на туристическия данък не е свързано с елемента услуга, независимо от възприетия от законодателя критерий за определянето му, поради което плащането му в минималния размер по ал. 4 на чл. 61с ЗМДТ се дължи, независимо дали обектът се ползва. Подобен подход законодателят използва при определянето и на други данъчни

задължения. Туристическият данък е имуществен с постоянен размер в границите от 0.20 до 3.00 лв. и не зависи от цената на нощувката в средството за подслон или мястото за настаняване, за който доход данъчно задължените лица, предлагащи нощувки, заплащат друг данък. Чрез използване на капацитета (броя на леглата) се определя конкретният обем на стопанската дейност, което се признава и в мотивите на решението. Това не означава противоконституционно смесване на елементи на подоходен и имуществен данък, за да се позовава Съдът на мотивите на Решение № 9 от 20 юни 1996 г. по к.д. № 9/1996 г. Разбирането на мнозинството не съответства на смисъла на чл. 60, ал. 1 от Конституцията, която изисква съобразяване на данъчните задължения с имуществото и доходите на гражданите без да ги противопоставя. С други думи, гражданите са длъжни да плащат данъци, установени със закон, съобразно своите доходи и имущество. Що се отнася до диференциацията при формиране на данъка и използването на тези елементи, всеки от тях може да има различна тежест в общо определения по основание и размер данък. При диференциацията на данъците законодателят е, който избира и посочва критериите. Той е свободен в това отношение, като единствено трябва да съобрази конституционните принципи, и то в тяхното единство. Всъщност в искането за обявяване за противоконституционни на чл. 61с, ал. 4 и ал. 5 ЗМДТ се атакуват подходът на законодателя и избраният от него критерий, които не нарушават Конституцията. Дори да се приеме, че данъкът, включително туристическият, е винаги едно утежнение, то е установено със закон, мотивиран с допустимата за законодателя целесъобразност. Конституцията не установява критериите, съобразно които ще се определя един данък, респ. утежнението и законодателят е свободен да определи тези критерии при условието, предвидено в чл. 19, ал. 1 и 2 на Конституцията. Изискването за еднакви правни условия за осъществяване на стопанската дейност (в случая туристическа) е спазено, а данъкът се формира по еднакъв начин за всички правни субекти, занимаващи се с такава дейност. Без да се отричат правотехническите несъвършенства на текста на ал. 4 и правната уредба на туристическия данък въобще, не може за противоконституционно да се приеме законодателното разрешение за определяне на данъка. Въведеният годишен минимум 30% от пълния капацитет на средството за подслон или мястото за настаняване съобразява икономическите и социалните условия, при които се осъществява туристическата дейност. Установеният данък и начинът на формиране отговарят и на социално регулативната и фискална функция на този вид данък, като са съобразени възможностите за осъществяване на нощувки със създадената леглова база. Всички

данъкоплатци са поставени при равни правни условия, защото установеният процент е еднакъв за всички тях и внасянето на разликата над 30% е само за случаите, когато броят на предоставените нощувки надвишава този процент. Още повече, че се постига оправдан по социалното си предназначение резултат. Доводите за несправедливост, щом няма нарушение на чл. 19 от Конституцията при определяне на размера на туристическия данък, не са основание за противоконституционност.

Съдии: Цанка Цанкова и Стефка Стоева